

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

§ 80

Valtuustoaloite neurodiversiteetin huomioimiseksi kaupungin kulttuuripalveluissa - Noora Tapio ym.

TRE:959/12.00.01/2022

Valmistelija / lisätiedot:
Juha Ahonen

Valmistelijan yhteystiedot

Kulttuurijohtaja Juha Ahonen, puh. 050 411 3033, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Kalle Kaunisto, puh. 040 485 1059, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Lauri Savisaari, Johtaja

Päätösehdotus

Esitetään kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuuston päätettäväksi:

Noora Tapion ym. aloite ja siihen annettu lausunto merkitään tiedoksi.

Aloite ei anna aihetta muihin kuin lausunnossa esitettyihin toimenpiteisiin

Perustelut

Noora Tapio ym. ovat tehneet valtuustoaloitteen neurodiversiteetin huomioimiseksi kaupungin kulttuuripalveluissa. Aloitteessa esitetään, että Tampereen kaupunki laatii kattavan toimenpidesuunnitelman neurodiversiteetin huomioimiseksi ja neurokirjolla olevien yhdenvertaisuuden vahvistamiseksi kulttuuripalveluissa.

Valtuutettu Noora Tapion ja yhdentoista muun valtuutetun allekirjoittama valtuustoaloite neurodiversiteetin huomioimiseksi Tampereen kaupungin kulttuuritoiminnassa on kannatettava ja se on herättänyt myönteistä kiinnostusta kulttuurin palveluryhmän yksiköissä. Yksikkötasolla on jo tehty toimenpiteitä neurodiversiteetin huomioimiseksi, mutta tarve on edelleen laajemmille toimenpiteille ja yhteiselle suunnittelulle.

Kaupunkikulttuuriyksikössä neurokirjo huomioidaan erityisesti ryhmävierailujen yhteydessä. Tampere Filharmoniaassa kouluryhmiä informoidaan esityksen äänenvoimakkuuksista ja ohjeistetaan ottamaan omat kuulosuojaimet mukaan. Lisäksi erityistarpeisia oppilaita voidaan ohjata istumaan paikoille, joissa äänenvoimakkuus ei nouse liian suureksi, ja joista on helppo tarvittaessa poistua kesken konsertin.

Muumimuseossa on mahdollista säätää näyttelyn valaistusta ja äänimaailmaa eri asiakastarpeiden mukaan. Kaupunkikulttuuriyksikön

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

---

koordinoimassa Taidekaari-hankkeessa erityisryhmät huomioidaan jo toiminnan suunnittelussa. Tämä näkyy mm. erityisopetukselle tarjottuna laajennettuna työpajatarjontana ja selkokielen käytössä näyttelykierrosten yhteydessä. Toimintaan osallistuvilla oppilailla on yleensä omat apuvälineet mukana, mutta työpajoissa ohjaajalla on usein esimerkiksi Timer käytössä.

Yksittäisistä kohdennetuista tilaisuuksista on esimerkkinä Muumimuseon huhtikuussa 2022 alkavat neuroystävälliset Hiljaiset iltapäivät, jolloin näyttelyn äänimaailmaa hiljennetään eikä samaan aikaan järjestetä ryhmäkierroksia tai muuta ryhmätoimintaa.

Neurodiversiteetti on pyritty ja pyritään edelleen huomioimaan myös tilojen suunnittelussa. Kirjastossa tämä näkyy erityisesti valaistuksen ja akustiikan monikäyttöisyydessä sekä niin, että valtaosassa kirjastoja on erilaisia pienempiä tiloja, joihin on tarvittaessa mahdollista vetäytyä. Kirjasto myös tekee laajaa yhteistyötä kaupungin nepsy-tiimin kanssa tarjoamalla erilaisia kirjapaketteja ja informaatiota nepsy-asioista.

Työväenopisto on ollut mukana Kehitysvammaisten Palvelusäätiön koordinoimassa hankkeessa "Opistot erityisen parissa". Hankkeessa on haettu malleja, kuinka opistot voisivat kiinnittää erilaisiin oppijoihin huomioita. Kaupunkikulttuuriyksikön SATA2-hankkeessa laadittiin yhteistyössä Kulttuuria kaikille -palvelun ja Vammaisten lasten ja nuorten tukisäätiön kanssa valtakunnallinen opas saavutettavaan taideharrastustoimintaan lastenkulttuurikeskuksille ja taiteen perusopetukselle. Oppaan neuvoista ja vinkeistä moni keskittyy nimenomaan neurokirjon huomioimiseen, ja ohjeita sovelletaan mm. Lastenkulttuurikeskus Rullan toiminnassa.

Yksiköiltä tulleen palautteen mukaan suuri tämänhetkinen tarve on toimintasuunnitelman lisäksi henkilöstön koulutuksille. Kaupunkikulttuuriyksikön lastenkulttuuritiimissä työskentelee nepsy-valmentajakoulutuksen käynyt henkilö, jonka osaamista hyödynnetään koulutusten ja toimenpidesuunnitelman laatimisessa. Samoin apua voidaan saada kaupungin nepsy-tiimiltä.

Toimenpidesuunnitelma neurodiversiteetin huomioimiseksi

Kulttuurin palveluryhmään ollaan parhaillaan laatimassa vaiheittaista toimenpidesuunnitelmaa neurodiversiteetin yhä paremmaksi huomioimiseksi. Koska palveluryhmän yksiköiden tarjonta kattaa toimintaa näyttelyistä konsertteihin ja opetustoiminnasta avustusvalmisteluun, on toimenpidesuunnitelma lopulta yleistasoinen. Alkuvaiheessa suunnitelma laaditaan muutamalle yksikölle, minkä jälkeen sitä laajennetaan koskemaan myös muita yksiköitä. Ensimmäisen suunnitelman tulisi olla valmis vuoden 2022 loppuun mennessä. Suunnitelman työryhmä koostuu yksiköiden eri toimintojen edustajista, lisäksi mukaan kutsutaan edustaja ADHD-liitosta tai vastaavasta järjestöstä.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Valmis toimintasuunnitelma julkaistaan tampere.fi -sivulla kertomaan saavutettavista palveluistamme. Lisäksi palveluryhmän sisällä olisi mahdollista tehdä erilaisten apuvälineiden yhteishankintoja. Myös henkilöstön koulutukset kannattaa järjestää palveluryhmän yhteisinä.

Tiedoksi

Kaupunginhallitus

Liitteet

1 Valtuustoaloite

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Muutoksenhakukielto

§80

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työsopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)